

การทำนายค่าความเข้มข้นของ $PM_{2.5}$ ในจังหวัดสระบุรี
และกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวแบบการทดถอย

ริชญ์ชัย โพธิอ่อง

โครงการสติทินีเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถิติ ปีการศึกษา 2560
ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชื่อเรื่อง

การคำนวณค่าความเข้มข้นของ $PM_{2.5}$ ในจังหวัดสระบุรี และกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวแบบการทดอย
PREDICTING CONCENTRATIONS OF $PM_{2.5}$ IN SARABURI PROVINCE AND BANGKOK USING REGRESSION
MODEL

ชื่อนิสิต ริชญ์ชัยธรรม์ โพธิ์อ่อง
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.วนิดา พงษ์ศักดิ์ชาติ

รหัสประจำตัวนิสิต 57030494

โครงงานสภิตินี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถิติ
ปีการศึกษา 2560

คณะกรรมการควบคุมโครงงานสภิติ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร.วนิดา พงษ์ศักดิ์ชาติ)

คณะกรรมการสอบโครงงานสภิติ

ประธานกรรมการ

(ดร.จุฬาพร เนียมวงศ์)

กรรมการ

(ดร.วนิดา พงษ์ศักดิ์ชาติ)

กรรมการ

(ดร.บำรุงศักดิ์ เพื่อนอารีย์)

คณะกรรมการสอบโครงงานสภิติอนุมัติให้โครงงานสภิติฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถิติ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

ประธานหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถิติ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรียารัตน์ นาคสุวรรณ)

วันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศคุณปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ ดร.วนิดา พงษ์ศักดิ์ชาติ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการสภิตินีด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ที่ให้ความกรุณาให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และชี้แนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ในทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี จนทำให้โครงการสภิตินีสำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ ดร.จุฑาพร เนียมวงศ์ และท่านอาจารย์ ดร.บำรุงศักดิ์ เพื่อนอารีย์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบโครงการสภิตินีครั้งนี้ ที่สละเวลาอันมีค่า อิกทั้งช่วยให้คำแนะนำเพิ่มเติม ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้โครงการสภิตินีสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เคยให้ความช่วยเหลือให้ความสนับสนุนทางการศึกษา และขอบพระคุณเพื่อนๆทุกคน ที่ค่อยให้กำลังใจให้คำแนะนำในการทำโครงการสภิตินีจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ริชญ์ชัย โพธิ์ทอง

57030494: สาขาวิชา: สสิติ; วท.บ. (สสิติ)

คำสำคัญ: ผุนละอองที่มีขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ($PM_{2.5}$) / การคาดถอยเชิงเส้นพหุคุณ

วิชญ์ชัย โพธิ์อ่อง: การทำนายค่าความเข้มข้นของ $PM_{2.5}$ ในจังหวัดสระบุรี และกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวแบบการถดถอย (PREDICTING CONCENTRATIONS OF $PM_{2.5}$ IN SARABURI PROVINCE AND BANGKOK USING REGRESSION MODEL)

คณะกรรมการควบคุมโครงการสสิติ: วนิดา พงษ์ศักดิ์ชาติ, Ph.D. 47 หน้า. ปีการศึกษา 2560.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวแบบการถดถอยสำหรับทำนายค่าความเข้มข้นของ $PM_{2.5}$ ในจังหวัดสระบุรี และกรุงเทพมหานคร โดยใช้การถดถอยเชิงเส้นพหุคุณ (Multiple Linear Regression, MLR) ซึ่งศึกษาจาก 3 สถานี ได้แก่ สถานีตำรวจนครบาลหนองปลาดุก จังหวัดสระบุรี สถานีการเคหะดินแดง และสถานีโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร และในการศึกษานี้ได้แบ่งข้อมูลของแต่ละสถานีออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 ใช้สำหรับสร้างตัวแบบการถดถอยเชิงเส้นพหุคุณ และชุดที่ 2 ใช้สำหรับประเมินความสามารถในการทำนายของตัวแบบการถดถอยเชิงเส้นพหุคุณที่ได้

ผลการศึกษาพบว่า ได้สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคุณสำหรับทำนายค่าความเข้มข้นของ $PM_{2.5}$ ของแต่ละสถานีดังนี้

- สถานีตำรวจนครบาลหนองปลาดุก จังหวัดสระบุรี สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคุณที่ประมาณได้ คือ

$$\widehat{\ln PM_{2.5}} = 1.920 + 0.019487PM_{2.5,t-1} + 0.003751PM_{10} - 0.003000PM_{10,t-1} - 0.000664PM_{10,t-2} + 0.00610NO_2 - 0.00701NO_{2,t-1} + 0.001579NO + 0.1405CO + 0.007453O_3 - 0.01947SO_2 - 0.001231WD + 0.02863T$$

โดยสมการถดถอยนี้ มีค่า R^2 เท่ากับ 86.13, R_a^2 เท่ากับ 85.94 และ r เท่ากับ 0.1991 $\ln(\mu\text{g}/\text{m}^3)$

และนำตัวแบบที่ได้มาตรวจสอบประสิทธิภาพในการทำนาย ได้ค่า RMSE เท่ากับ $8.9141 \mu\text{g}/\text{m}^3$ และ MAE เท่ากับ $5.7771 \mu\text{g}/\text{m}^3$

- สถานีการเคหะดินแดง กรุงเทพมหานคร สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคุณที่ประมาณได้ คือ

$$\widehat{\ln PM_{2.5}} = 2.6824 + 0.01312PM_{2.5,t-1} + 0.011902PM_{10} - 0.004760PM_{10,t-1} - 0.00392NO_{2,t-1} + 0.000809NO + 0.0503CO + 0.00718O_3 - 0.03689SO_2$$

โดยสมการถดถอยนี้ มีค่า R^2 เท่ากับ 78.71, R_a^2 เท่ากับ 78.35 และ r เท่ากับ 0.1786 $\ln(\mu\text{g}/\text{m}^3)$

และนำตัวแบบที่ได้มาตรวจสอบประสิทธิภาพในการทำนาย ได้ค่า RMSE เท่ากับ $7.6463 \mu\text{g}/\text{m}^3$ และ MAE เท่ากับ $5.0846 \mu\text{g}/\text{m}^3$

- สถานีโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคุณที่ประมาณได้ คือ

$$\widehat{PM_{2.5}} = 2.26 + 0.9093PM_{2.5,t-1} + 0.6268PM_{10} - 0.5831PM_{10,t-1} + 0.0424NO_2 - 0.0270NO + 0.0224O_3 - 0.0903T$$

โดยสมการถดถอยนี้ มีค่า R^2 เท่ากับ 96.97, R_a^2 เท่ากับ 96.94 และ r เท่ากับ $2.6160 \mu\text{g}/\text{m}^3$

และนำตัวแบบที่ได้มาตรวจสอบประสิทธิภาพในการทำนาย ได้ค่า RMSE เท่ากับ $3.2398 \mu\text{g}/\text{m}^3$ และ MAE เท่ากับ $1.8943 \mu\text{g}/\text{m}^3$

57030494: MAJOR: STATISTICS; B.Sc. (STATISTICS)

KEYWORDS: PM_{2.5} / Multiple linear regression

RIYCHAYUT PHOONG: PREDICTING CONCENTRATIONS OF PM_{2.5} IN SARABURI PROVINCE AND BANGKOK USING REGRESSION MODEL

ADVISOR: VANIDA PONGSAKCHART, Ph.D. 47 P. ACADEMIC YEAR 2017.

ABSTRACT

The objective of this study was to develop the regression model for predicting concentration of PM_{2.5} in Saraburi Province and Bangkok. Multiple linear regression was used. The study of three stations, including the Napralan police station in Saraburi Province, Din Daeng housing authority station in Bangkok, Bodindecha school (Sing Singhaseni) station in Bangkok were considered.

The data of each station was separated into two sets. The first set was used to estimate multiple linear regression models. The second set was used to evaluate the predictive ability of the estimated model.

The results showed as follows: the multiple linear equation to predict concentration of PM_{2.5} of each station.

- Napralan police station, The estimated model was presented as

$$\widehat{\ln PM_{2.5}} = 1.920 + 0.019487PM_{2.5,t-1} + 0.003751PM_{10} - 0.003000PM_{10,t-1} - 0.000664PM_{10,t-2} + 0.00610NO_2 - 0.00701NO_{2,t-1} + 0.001579NO + 0.1405CO + 0.007453O_3 - 0.01947SO_2 - 0.001231WD + 0.02863T.$$

R^2 , R_a^2 and s were 86.13, 85.94 and 0.1991 $\ln(\mu\text{g}/\text{m}^3)$ respectively.

For validation of the predictive model, RMSE and MAE were 8.9141 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ and 5.7771 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ respectively.

- Din Daeng housing authority station, The estimated model was presented as

$$\widehat{\ln PM_{2.5}} = 2.6824 + 0.01312PM_{2.5,t-1} + 0.011902PM_{10} - 0.004760PM_{10,t-1} - 0.00392NO_{2,t-1} + 0.000809NO + 0.0503CO + 0.00718O_3 - 0.03689SO_2.$$

R^2 , R_a^2 and s were 78.71, 78.35 and 0.1786 $\ln(\mu\text{g}/\text{m}^3)$ respectively.

For validation of the predictive model, RMSE and MAE were 7.6463 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ and 5.0846 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ respectively.

- Bodindecha school (Sing Singhaseni) station, The estimated model was presented as

$$\widehat{PM_{2.5}} = 2.26 + 0.9093PM_{2.5,t-1} + 0.6268PM_{10} - 0.5831PM_{10,t-1} + 0.0424NO_2 - 0.0270NO + 0.0224O_3 - 0.0903T.$$

R^2 , R_a^2 and s were 96.97, 96.94 and 2.6160 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ respectively.

For validation of the predictive model, RMSE and MAE were 3.2398 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ and 1.8943 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ respectively.